

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Mf.I.50.012/2021/8. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Czimre Zsuzsanna ügyvéd ügyintézésével együtt eljáró Mészáros Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt I. r. felperes neve és II. r. felperes neve (c í m) felpereseknek - a dr. Zolnai Gábor László jogtanácsos által képviselt Magyar Állam (cím) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 7.M.70.190/2020/20. sorszámu ítélete ellen az alperes által 21. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, míg fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű felperesnek 30 000 (harmincezer) forint másodfokú eljárással felmerült költséget.

A le nem rótt 48 000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illeték az állam terhére marad. Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az I. r. felperes 2000. október 2. napjától állt közalkalmazotti jogviszonyban a (MUNKÁLTATÓ NEVE)-nél kőműves-karbantartó munkakörben. Fizikai megerőltetés miatt 2009-ben jelentős egészségromlását, a jobb és bal keze állapotromlását észlelte, 2010. január 14. napján baleseti táppénzes állományba került. Ezt követően az I. rendű felperes 2012. január 14-ig folyamatosan baleseti táppénzen volt, 5 alkalommal kórházban kezelték, az elsőfokú ítélet meghozataláig 6 műtéten esett á

[2] Az I. rendű felperes kezdeményezésére indult, foglalkozási megbetegedés nyilvántartásba vételére irányuló eljárásban a Magyar Államkincstár 2010. december 9. napján kelt 32101/962/2010. sz. határozatában megállapította, hogy az I. r. felperes

megbetegedése a D14 csontok, ízületek, izmok, ínák túlzott, illetve egyoldalú igénybevétele által okozott betegség, amely foglalkozási megbetegedésnek minősül. Az I. r. felperes kezdeményezte rokkantsági nyugdíj megállapítását, melynek eredményeként rokkantsági nyugdíjban, 2012. január 15. napjától pedig további 17 475 forint baleseti járadékban részesült.

[3] (KÖZGYŰLÉS NEVE) Közgyűlésének 13/2011. (II. 17.) határozata alapján 2011. április 1. napjától az I. r. felperes munkáltatója jogutódlással a (JOGUTÓD MUNKÁLTATÓ NEVE) lett, a munkáltató személyében bekövetkezett változás a közalkalmazotti jogviszonyát nem érintette. (KÖZGYŰLÉS NEVE) Közgyűlésének 61/2011. (V. 25.) Kgy. számú határozatával létrehozta a (JOGUTÓD MUNKÁLTATÓ 2)-t (a továbbiakban: Zrt1.), és megállapította, hogy a jogutód munkáltató által a (HIVATAL NEVE) Hivatala, továbbá a (ÖNKORMÁNYZAT NEVE) fenntartói irányítása alatt álló költségvetési szervek (intézmények) részére – a Közgyűlés 13/2011. (II. 17.) határozata alapján – végzett háttérszolgáltatások, mint közfeladatok tekintetében 2011. július 5. napjától a Zrt1. és az általa létrehozott gazdasági társaságok a jogutódok. A Zrt1. és gazdasági társaságai (utódszervezetek) részére közfeladat ellátási és tovább-foglalkoztatási kötelezettséget rögzített, melyre tekintettel a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 25/A. § (8) bekezdésében foglaltak szerint a háttérszolgáltatást végző 785 álláshelyen foglalkoztatott jogviszonya a törvény erejénél fogva 2011. július 5. napjától munkaviszonnyá alakult át.

[4] A (JOGUTÓD MUNKÁLTATÓ 2) 2011. augusztus 1. napjától (JOGUTÓD MUNKÁLTATÓ 3) néven működött tovább, majd egyesítéssel megszűnt, általános jogutódja a (JOGUTÓD MUNKÁLTATÓ 4), amely a 258/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet szerint önállóan működő és gazdálkodó központi költségvetési szerv. A Korm. rendelet 18. § (2) bekezdése szerint a Megyei Intézményfenntartó Központok 2013. március 31-én a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságba történő beolvadással megszűntek, egyetemleges jogutódjuk a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság. A munkáltató önállóan működő költségvetési szervként 2012. december 31-ig változatlanul fennállt.

[4] A Kft.1– mint a Zrt1. által létrehozott gazdasági társaság – az I. rendű felperes munkaviszonyát 2012. február 15. napján – a baleseti táppénzének leteltét követően – rendes felmondással megszüntette mert a foglalkozásegészségügyi orvos véleménye szerint a munkavégzésre alkalmatlan volt.

[6] Ezt követően az I. rendű felperes a baleseti járadékon kívül 2012. április 12. napjától álláskereső járadékot, majd 62%-os egészségkárosodására tekintettel 2012. július 11. napjától rokkantsági ellátást kapott.

[7] A felperesek több sikertelen előzményi pert követően előterjesztett keresetét Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.147/2018/12. számú ítéletével elutasította. A fellebbezés folytán eljáró Miskolci Törvényszék 1.Mf.21.626/2018/5. számú közbenső ítéletével ezen ítéletet megváltoztatva a III. rendű alperes vonatkozásában az ítélet hatályon kívül helyezése mellett a pert megszüntette, továbbá megállapította, hogy az I. rendű

felperes által a (MUNKÁLTATÓ NEVE)-nél elszenvedett foglalkozási megbetegedéssel okozati összefüggésben a felperesek kártérítési igényéért a munkáltatót terhelő kártérítési felelősség arányában az I. rendű alperes köteles helytállni. A Kúria az Mfv.I.10.163/2019/6. számú részítéletében a közbenső ítéletnek azon rendelkezését, amellyel az elsőfokú ítéletet megváltoztatva megállapította, hogy az I. rendű felperes által a (MUNKÁLTATÓ NEVE)-nél elszenvedett foglalkozási megbetegedéssel okozati összefüggésben az I. rendű felperes 2012. július 1-jétől érvényesített vagyoni, valamint a II. rendű felperesnek 2013. február 21-étől egészségi állapota rosszabbodásában keletkező nem vagyoni kárigényéért a munkáltatót terhelő kártérítési felelősség arányában az I. rendű alperes köteles helytállni, valamint a III. rendű alperes vonatkozásában a pert megszüntette hatályában fenntartotta, míg a további kárigény vonatkozásában hozott elsőfokú ítéletet megváltoztató döntését hatályon kívül helyezte, és e körben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[8] Az I. rendű felperes módosított keresetében 2012. július 1. napjától 2020. október 31. napjáig terjedő időre 5 009 774 forint elmaradt munkabérből eredő kártérítésre, 2020. november 1. napjától havi 90 639 forint keresetpótló járadék és perköltsége megfizetésére, a II. rendű felperes 3 000 000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[9] Az alperes érdemi ellenkérelmében kérte a felperesek kereseti kérelmének elutasítását és mérlegeléssel megállapított perköltségben való marasztalásukat. Vitatta, hogy a magyar állam lenne a munkáltató, hivatkozott okozati összefüggés hiányára. Állította, hogy az I. rendű felperes állapotára a jogviszonyán kívül elvégzett fizikai munkák jelentős kihatással lehetnek, ilyen módon a munkaviszonyon túli felróható magatartása idézte azt elő. Kérte a részoki összefüggés esetén a kármegosztás alkalmazását. A II. r. felperes tekintetében vitatta a nem vagyoni kártérítés felemelésének indokoltságát, és azt is, hogy a II. r. felperes pszichés egészségkárosodása az I. r. felpereshez kapcsolódna, illetve ahhoz csak részben kapcsolódik.

[10] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest az I. rendű felperes javára 5 009 774 forint és ennek az ott meghatározottak szerinti késedelmi kamata, valamint 2020. november 1. napjától minden hónap 10. napjáig megfizetendő havi 90 639 forint keresetpótló járadék és 250 489 forint perköltség, míg a II. rendű felperes javára 2 000 000 forint nem vagyoni kártérítés és ezen összeg után 2013. február 21. napjától járó késedelmi kamat és 63 500 forint perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a II. r. felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült eljárási illetéket az állam viseli.

[11] Rögzítette, hogy a jelen perben irányadó, munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (továbbiakban Mt.) 174. § (1)-(3) bekezdése alapján a munkáltatót terhelő kártérítési kötelezettségért a Kúria jogerős részítélete alapján az alperes köteles helytállni.

[12] A beszerzett szakértői vélemény szerint a közalkalmazotti jogviszonyban töltött idő és megterhelés típusa is kialakíthatta az I. rendű felperes kezének állapotát. Az I. rendű felperes munkahelyén elszenvedett bántalmak alkalmasak voltak arra, hogy a korábban a gyermeke elvesztését követően kialakult pánikbetegség után további pszichés problémái keletkezzenek, amely közepes mértékű, közepes fokú pszichés károsodást eredményeztek. Az I. rendű felperes gyógykezelését nem hanyagolta el, keze állapotának rosszabbodása nem az ő

magatartására vezethető vissza, kármegosztásra okot adó felróhatóság nem terheli, az alperes felelőssége az I. r. felperes foglalkozási megbetegedése és az általa megjelölt káresemény kapcsán 100 %.

[13] Rögzítette, hogy a szakértő a II. rendű felperes gerincproblémái és az I. rendű felperes foglalkozási megbetegedése miatti fizikai helyettesítése, tehermentesítése körében ért nagyobb behatások között ok-okozati összefüggést egyértelműen megállapítani, de kizárni sem tudott. Az igazságügyi elmeorvos szakértő megállapítása szerint a II. rendű felperesnél 2013-ban jelentkező Crohn-betegség pszichoszomatikus jellegű, hosszabb kialakulását, alátámasztja, hogy a II. rendű felperesnek a pszichés állapota 2013-tól rohamosan romlott, amelyben a gyermek elvesztése feletti fájdalom mellett jelentős szereppel bírt a házastársának foglalkozási megbetegedése. A kialakult közepes fokú pszichés károsodás így okozati összefüggésben áll az I. rendű felperes közalkalmazotti jogviszonyában elszenvedett megbetegedésével, az alperes azért 100 %-os felelősséggel tartozik.

[14] A kártérítés összegének meghatározása során az I. rendű felperessel azonos munkakört betöltő munkavállaló hiányban a Magyar Államkincstár által a perbeli időszakban azonos végzettségű, képzettségű közalkalmazott havi díjazására vonatkozóan közölt adatok átlagát vette figyelembe, abból a 18,5%-os járulékot, a rehabilitációs és rokkantsági ellátás összegét, valamint a baleseti járadékot levonta. Mivel nem volt adat arra, hogy a munkáltató az I. rendű felperesnek teljesített munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt meg kívánta volna szüntetni, ezen munkabérelemet is figyelembe vette.

[15] A járadék tekintetében kiemelte, hogy a töretlen bírói gyakorlat szerint a járadékot a jövőre nézve a bíróság véghatáridő nélkül állapítja meg, figyelemmel arra, hogy annak mértéke időközben is változhat akár a felperes esetleges többletjövedelme miatt, vagy valamely jövedelmének kiesése miatt. Amennyiben pedig ezen összegre a felperes már nem lenne jogosult, akkor az alperesi munkáltató feladata és felelőssége, hogy igényét emiatt vele szemben érvényesítse. Ezért a járadékot véghatáridő nélkül állapította meg.

[16] Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a II. rendű felperes egészségi állapota oly mértékben megrendült, mely a mindennapi életvitelt is jelentősen korlátozza, ezért 2 000 000 forint összegű nem vagyoni kártérítési összeget tartott indokoltnak, az ezt meghaladó kereseti kérelmét elutasította.

[17] Az alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását akként, hogy az I. r. felperes részére a 90 639 forint keresetpótló havi járadékot legkésőbb a felperes öregségi nyugdíjkorhatára eléréséig, azaz 2029. április 23. napjáig legyen köteles fizetni. Kérte továbbá kötelezni az I. r. felperest a másodfokú perköltség megfizetésére.

[18] Állította, hogy az elsőfokú bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban Pp.) 221. § (1) bekezdésében rögzített jogszabályi kötelezettségét megsértve indokolás nélkül hagyta figyelmen kívül alperes azon védekezését, hogy az öregségi nyugdíjkorhatár elérését követően a káron szerzés tilalmába ütközne, ha alperes véghatáridő nélkül fizetne keresetpótló járadékot az I. rendű felperes részére. Az I. rendű felperes ugyanis ezt követően már nem dolgozhatna, arra nincsen adat, hogy tovább foglalkoztatták volna nyugellátást követően is. Az I. rendű felperes egyszerre a két ellátást

nem veheti igénybe. A káron szerzés tilalma, a káron felüli többletjuttatás kizárása a munkáltató kártérítési felelőssége mértékének meghatározásánál is irányadó. (EBH2004.1155). Hivatkozott arra is, hogy az alperes helytállása nem munkajogi jogutódként merült fel, ezért megalapozatlanul hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy az alperesi munkáltató feladata és felelőssége a járadékfizetés megalapozottságának nyomon követése.

[19] A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú eljárással felmerült költségeikben való marasztalását kérték. Hivatkoztak arra, hogy az I. rendű felperes öregségi nyugdíjra való jogosultságának időpontja előre teljes bizonyossággal nem határozható meg, hiszen a jogalkotó időközben módosíthatja az irányadó jogszabályokat. Az Mt. 174. § (1) bekezdése a körülményekben beállt lényeges változásra tekintettel mindkét fél számára lehetőséget teremt a járadék összegének módosítására, mely az öregségi nyugdíjra való jogosultság bekövetkezése esetén is irányadó. Az MK 111. állásfoglalás kifejezetten lehetőséget ad járadék fizetésére öregségi nyugdíj mellett is, továbbá a 3/2018.(IX.17.) KMK vélemény 15. pontja is azt rögzíti, hogy a járadékra való jogosultságot az öregségi nyugdíjkorhatár elérése nem érinti. Annak alátámasztására, hogy a bírói gyakorlat a járadékot véghatáridő nélkül állapítja meg felhívták a BH1990.3.120. szám alatt közzétett eseti döntést és Kúria Mfv.10.669/2017/4. és a Fővárosi Törvényszék Mf.680020/2015/6. számú határozatait.

[20] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés e) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[21] Az ítéltábla a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit nem érintette, Mf. 7. alatti végzésével a Pp. 256. § (2) bekezdése és 228. § (3) bekezdése alapján megállapította, hogy az ítéletnek fellebbezéssel meg nem támadott része jogerőre emelkedett.

[22] A fellebbezés nem alapos.

[23] Az alperes fellebbezésében foglaltakkal ellentétben az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül kötelezte az alperest véghatáridő megjelölése nélkül keresetpótló járadék megfizetésére. Az ítéltábla a fellebbezésre tekintettel az elsőfokú ítélet helyes indokait az alábbiak szerint egészíti ki:

[24] Az 1992. évi Mt. 183. § (1) bekezdése alapján lehetőség van járadék megállapítására, ha a kártérítés a munkavállaló tartását szolgálja, melynek tipikus esete az elmaradt jövedelem pótlása. A keretveszteségi járadék a károsodás következtében elért tényleges jövedelem vagy kapott társadalombiztosítási ellátás és az elmaradt jövedelem különbözete, mint rendszeresen jelentkező kár megtérítésére szolgál. A járadék megítélése során az egészségkárosodás bekövetkezésekor hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 357. § (4) bekezdése szerint, figyelembe kell venni azt a jövőbeli változást is, amelynek meghatározott időpontban való bekövetkezésével már előre teljes bizonyossággal lehet számolni. (A 2013. évi V. törvény 6:258. § (5) bekezdése azon a jövőbeli változások figyelembevételét írja elő, amelynek bekövetkezésével számolni lehet.) Önmagában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése ugyanakkor az alperes álláspontjával szemben nem érinti a keresetveszteségi járadékra való jogosultságot, ez ugyanis a fenti körbe

nem sorolható. A Kúria az 1992. évi Mt. hatálya alatt ezt a BH1990.120. alatti eseti döntésben rögzítette, de ugyanez irányadó a Kúria „A munkáltató kártérítési felelőssége összecszerűségének kérdései”-vel foglalkozó joggyakorlat elemző csoport összefoglaló jelentése és a munkáltató egészségkárosodásért fennálló kártérítési felelőssége összecszerűségének egyes kérdéseiről szóló 3/2018. (IX. 17.) KMK vélemény 15. pontjához fűzött indoklás szerint a 2012. évi I. törvény hatálya alatt is. A joggyakorlat még a járadék felemelését sem tartja kizártnak az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése után, ha az összes körülmény gondos mérlegelése mellett megállapítható, hogy a munkavállaló a sérelem előtti munkakörében tovább dolgozott volna (MK 111. szám).

[25] Az öregségi nyugdíjkorhatár elérése pusztán az egyik törvényi feltétele az öregségi nyugdíj jogosultságnak a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 18. § (3) bekezdése értelmében. A nyugdíj megállapítására és folyósítására kérelemre kerül csupán sor, önmagában a jogszabályi korhatár betöltése tehát nem jelenti feltétlenül, hogy az I. rendű felperes ténylegesen nyugellátásban is részesül. Továbbá – ahogyan a felperesek helytállóan rámutattak – az I. rendű felperesre irányadó öregségi nyugdíjkorhatárra vonatkozó előírások, de a nyugellátás összegének számítására vonatkozó rendelkezések is változhatnak, ezért a jelenleg hatályos törvényben írt életkorban az öregségi nyugdíjra vonatkozó jogosultság beállásával, vagy az ellátás összegével nem lehet teljes bizonyossággal számolni.

[26] Tévesen állította az alperes, hogy keresetveszteségi járadékot az öregségi nyugdíj mellett I. rendű felperes nem veheti igénybe. A járadék a ténylegesen elért és a károsodás hiányban elérhető jövedelem különbségének kiegyenlítését szolgálja, ezért akkor is megilleti – esetlegesen más összegben - a károsultat, ha a ténylegesen megállapított nyugellátása nem éri el a károsodás nélkül elérhető nyugellátás összegét. Ahogyan a felperesek is rámutattak, nem határozható meg előre sem az I. rendű felperes részére majdan megállapított nyugellátás összege, sem az, hogy a károsodás nélkül milyen összegű nyugellátásra lenne jogosult, így a kérdésben sem lehet megalapozottan állást foglalni, hogy az öregségi nyugdíj megállapítását követően ténylegesen lesz-e jövedelemkiesése, vagy az megszűnik, így indokolt-e a járadék megszüntetése.

[27] Az alperes fellebbezésében megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a járadék véghatáridő nélküli megállapítása a káronszerzés általános tilalmába ütközne. A balesetért felelős személy valóban csak a balesettel okozott kárt köteles megtéríteni, nem köteles kedvezőbb anyagi helyzetbe hozni a károsultat annál, mint amilyenben baleset nélkül lett volna (PK 48.) A kártérítés, így a járadék mértékének a megállapításánál a károkozó tény folytán bekövetkezett vagyonmódosulást egységesen kell vizsgálni: fel kell mérni, hogy a vagyonsökkenés mellett nem következett-e be a károsult oldalán valamilyen vagyonmegtakarítás. Azonban a fent rögzítettek szerint önmagában az öregségi nyugdíjkorhatár elérése nem eredményezi feltétlenül, hogy a járadékra jogosult olyan helyzetbe kerül, mint amilyenben a károsodás nélkül lenne, azaz kieső jövedelem hiányában megszűnik a járadékra való jogosultsága. Amennyiben a körülmények változása, így akár az öregségi nyugdíj folyósítása miatt a járadék összege már sérti a felek érdekeit, a járadék meghaladja a tényleges jövedelemkiesés összegét, az 1992. évi Mt. 184. § (1), illetőleg a jelenleg hatályos Mt. 174. § (1) bekezdése mindkét fél számára lehetővé teszi, hogy a járadék összegének módosítását, esetlegesen a járadékfizetési kötelezettség megszüntetését kérje. Ezen rendelkezés kellően védi a járadékot fizető érdekeit, ezért nem indokolt a járadékfizetési

kötelezettséget kizárólag az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig megállapítani (Győri Ítéltábla Mf.V.30.032/2020/7, Kúria Mfv.X.10.158/2020/5.).

[28] Azt, hogy a járadék leszállítására, megszüntetésére okot adó körülmények bekövetkeztek-e a járadék fizetésére kötelezett alperes is köteles figyelemmel kísérni, e körben nincs jelentősége, hogy ténylegesen nem volt az I. rendű felperes munkáltatója. A körülmények megváltozásáról egyébként az Mt. általános rendelkezései között rögzített együttműködési kötelezettségre tekintettel az I. rendű felperes is köteles értesíteni a járadékot teljesítő alperest.

[29] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében a fenti indokolásbéli kiegészítéssel helybenhagyta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

[30] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdésére tekintettel saját költségeinek viselése mellett köteles megtéríteni az I. rendű felperes másodfokú eljárással felmerült költségét. A II. rendű felperest érintő ítéleti rendelkezések elsőfokon jogerőre emelkedtek, a másodfokú eljárásban így a II. rendű felperesnek költsége nem merülhetett fel. Az ítéltábla az I. rendű felperes javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapítható ügyvédi munkadíjat a rendelkező részben foglaltak szerint az elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban állóan mérsékelte, figyelemmel arra, hogy a fellebbezés folytán kizárólag jogkérdésben kellett döntenie tárgyaláson kívül, az I. rendű felperes jogi képviselője csupán fellebbezési ellenkérelmet szerkesztett.

[31] Az alperes illetékmentességére tekintettel a le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés c) pontja szerinti mértékű fellebbezési illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. § alapján az állam terhén marad.

Debrecen, 2021. március 9. napján

Dr. Tass Edina s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró,
Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró